

Stockholm 4 november 2014

Dnr
191/14

Saco
Box 2206
103 15 Stockholm

Yttrande över Arbetsmiljöverkets "förslag till föreskrifter om organisatorisk och social arbetsmiljö samt allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna"

Föreskriftsförslaget behandlar ohälsosam arbetsbelastning, konflikter, kränkande behandling och arbetstider. Dessutom finns ett avsnitt om mål för organisatorisk och social arbetsmiljö liksom kunskapskrav för chefer och arbetsledare. Förslaget medför en minskning av antalet föreskrifter, då vissa nu gällande föreskrifter tas om hand.

Lärarnas Riksförbund har beretts möjlighet att yttra sig över rubricerat förslag och har följande synpunkter som särskilt tar sikte på lärares arbetssituation:

Risken för ohälsa inom det psykosociala området är idag stor. Många sjuk-skrivningar hos lärare kommer sig av en ohälsosam arbetsbelastning vilket har resulterat i att lärare idag är en högriskgrupp när det gäller utsatthet för arbetsrelaterad psykosocial ohälsa. När de nya föreskrifterna fått verka är det av största vikt att en ny uppföljning genomförs och särskild hänsyn görs över hur de nya föreskrifterna fungerar. Lärarnas Riksförbund instämmer i Arbetsmiljöverkets uppfattning om nödvändigheten av att utfärda föreskrifter om den organisatoriska och sociala arbetsmiljön.

Arbetsgivaren ska ha som mål att främja en god organisatorisk och social arbetsmiljö. Det är också arbetsgivarens ansvar att se till att de anställda känner till målen. Lärarnas Riksförbund vill dock uppmärksamma utredningen på riskerna för intressekonflikter som kan uppstå när statlig reglering och målstyrning avseende skolverksamhet ska omsättas hos kommunala eller privata huvudmän. Arbetsmiljöansvaret finns hos huvudmannen som ofta organisatoriskt befinner sig långt ifrån arbetsplatsen – där den faktiska verksamheten bedrivs. Ofta fattas viktiga beslut om ekonomisk resurstilldelning av politiker eller bolagsstyrelser som befinner sig utanför verksamheten. Som lärare har man att hantera stora grupper av elever från olika socioekonomiska hemförhållanden och många gånger i den känsligaste perioden av livet. Läraryrket är ett av de mest relationsintensiva yrken som finns och innebär därmed risk för stor psykosocial belastning. Lärarnas Riksförbund anser det vara positivt att det psykosociala arbetet kopplas till mål.

Det är också bra att arbetsgivaren tydligt ska försäkra sig om att cheferna har kunskap om bland annat arbetsbelastning, kränkande behandling och konflikthantering. Lärarnas Riksförbund vill också understryka vikten av utbildning av skyddsombud och huvudskyddsombud eftersom de förutom chefen utgör nyckelpersoner i arbetsmiljöarbetet. Staten bör här kunna tillskjuta medel i syfte att till skapa ett verkningsfullt utbildningspaket för att nå målen.

Lärarnas Riksförbund välkomnar förslaget att ”Arbetsgivaren ska vidta de åtgärder som behövs för att motverka att arbeten som är starkt psykiskt påfrestande leder till ohälsa hos arbetstagarna”. Lärarnas Riksförbund uppskattar förslagets medvetenhet om att skolan är en arbetsplats med arbetsförhållanden som kan vara starkt psykiskt påfrestande, vilket framgår i ”Allmänna råd”.

I förslaget framgår att ”Arbetsgivaren ska vidta de åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstidens förläggning leder till ohälsa hos arbetstagarna.” Lärarnas Riksförbund välkomnar detta, liksom det uppmaningen i ”Allmänna råd” om att arbetsgivaren redan vid planeringen av arbetet, bör ta hänsyn till arbetstidens förläggning och hur den kan inverka på arbetstagarnas hälsa.

Lärarnas Riksförbund välkomnar Arbetsmiljöverkets förslag med en satsning på såväl riskbaserade insatser som insatser med hälsopromotivt fokus. Det är dock av största vikt att dessa intensjoner också omsätts i konkret praktisk handling.

LÄRARNAS RIKSFÖRBUND

Bo Jansson
Förbundsordförande

Nils Rönnerman
Ombudsman